

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

2011/02392-4 008

05.12.2011

Tiltak for å forebygge og avdekke misbruk av velferdsordninger - høringsuttalelse

Vi viser til Arbeidsdepartementets brev av 12. september 2011 hvor det anmodes om vårt syn på høringsnotatet om tiltak for å forebygge og avdekke misbruk av velferdsordninger. Vi anmoder om at dette videresendes Arbeidsdepartementet.

Politidirektoratet viser til det som er skrevet om trygdebedragerier i ØKOKRIMs trusselvurdering for 2011-2012. Dette gir et godt bilde av politiets erfaringer med misbruk av velferdsordninger.

Norge har et av verdens mest omfattende velferdssystemer. De norske systemene for offentlige velferdsordninger er i stor grad basert på tillit, og dette gir muligheter for at borgerne misbruker ordningene. Et stort omfang av trygdebedragerier kan på sikt undergrave ordningene for dem som har reelle behov for ytelser. I trusselvurderingen skriver ØKOKRIM:

"Mange synes å være godt kjent med sine rettigheter, men ikke fullt så godt kjent med sine plikter. I spesielle miljøer kan det synes som om misbruk av det norske trygdesystemet er akseptabelt, og det er indikasjoner på at oppskrifter på hvordan velferdsordninger kan utnyttes sirkulerer. Det synes å være en økende tendens til en mer og mer profesjonell tilpasning som vanskeliggjør arbeidet med å avdekke trygdemisbruk."

Enheten for finansiell etterretning i ØKOKRIM opplever en økning i antall rapporter om mistenkelige transaksjoner som gjelder personer som mistenkes å motta trygd i tillegg til å utføre svart arbeid.

Politidistriktene forteller også om mer organiserte trygdebedragerier. Dekkselskaper, stråmenn, fiktive attester/bekreftelser, fakturering og manipulering av regnskap/kassaapparater kan være noen mulige virkemidler som benyttes i den organiserte formen for trygdebedragerier.

En modus som politidistriktene nevner, er arbeidstakere som jobber i overkant av en måned, gjerne med høy faktisk eller fiktiv inntekt, før de blir sykemeldt. Et annet risikoområde er familiegjenforening ved hjelp av falske/fiktive arbeidskontrakter og lønns slipper, noe som blant annet gir muligheter for stønad til/tillegg for ektefelle. Systematisk utnyttelse av stønader til enslige forsørgere er også avdekket. Eksempelvis meldte om lag 60 par som hadde fått utbetalt stønad som enslig forsørger, i fra til NAV at de hadde flyttet sammen igjen etter en politiransaking med påfølgende stort medieoppslag i lokalpressen.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

På denne bakgrunn kan det konkluderes med at bedragerier med offentlige velferdsordninger utgjør en betydelig trussel mot samfunnet innenfor området økonomisk kriminalitet.

De foreslåtte lovendring om adgang til å kreve opplysninger direkte fra revisor/forretningsfører, klargjøring av adgangen til samkjøring av registre, presisering av plikten til å legitimere seg og rapporteringsplikt for andre offentlige etater støttes av Politidirektoratet. Flere av tiltakene som legitimasjonsplikt og adgang til å innhente regnskaper vil gi politiet bedre grunnlag for å vurdere de sakene som anmeldes. Legitimasjonsplikt vil ha forebyggende effekt fordi det vanskeliggjør misbruk. Utlendinger å stå bak en rekke trygdebedragerier og bedre informasjon fra utlendingsforvaltningen vil kunne begrense denne kriminaliteten.

Politidirektoratet gir med dette sin støtte til de foreslåtte endringer og presiseringer av lovverket.

Med hilsen

Trond Egil With
avdelingsdirektor

Morten Høyem Ervik
seksjons sjef

Saksbehandler:
Torgeir Magnussen
Tlf: 23 36 42 54/922 96 430